

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (desátého senátu)

12. ledna 2017*

„Kasační opravný prostředek — Kartelové dohody — Evropský trh s fosfáty používanými ve výživě zvířat — Přidělování prodejních kvót, koordinace cen a obchodních podmínek, jakož i výměna citlivých obchodních informací — Odstoupení navrhovatelek z postupu při narovnání — Právní moc soudního přezkumu v plné jurisdikci — Ochrana legitimního očekávání a rovného zacházení — Přiměřená délka řízení“

Ve věci C-411/15 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 27. července 2015,

Timab Industries, se sídlem v Dinardu (Francie), zastoupenou N. Lenoir, avocate au barreau de Paris,

Cie financière a de participations Roullier (CFPR), se sídlem v Saint-Malo (Francie), zastoupenou N. Lenoir, avocate au barreau de Paris,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelky),

přičemž další účastníci řízení je:

Evropská komise, zastoupená C. Giolitem a B. Monginem, jako zmocněnci, ve spolupráci s N. Coutrelis, avocate au barreau de Paris, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (desátý senát),

ve složení M. Berger (zpravodajka), předsedkyně senátu, E. Levits a F. Biltgen, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 28. července 2016,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se navrhovatelky, společnost Timab Industries (dále jen „Timab“) a společnost Cie financière et de participations Roullier (dále jen „CFPR“), domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 20. května 2015, Timab Industries a CFPR v. Komise (T-456/10, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2015:296), kterým Tribunal zamítl jejich žalobu, jejímž předmětem byl návrh na zrušení rozhodnutí Komise C (2010) 5001 ze dne 20. července 2010 v řízení podle článku 101 [SFEU] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/38866 – Fosfáty používané ve výživě zvířat) (dále jen „sporné rozhodnutí“), jakož i vrácení věci Tribunálu za účelem přiměřeného snížení částky pokuty, která jim byla uložena. Navrhovatelky podpůrně navrhují, aby bylo určeno, že Tribunal porušil jejich právo na spravedlivý proces z důvodu nepřiměřené délky soudního řízení.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 1/2003

- 2 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích [101 a 102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) stanoví v čl. 7 odst. 1:

„Pokud Komise na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu zjistí jednání v rozporu s články [101] nebo [102 SFEU], může svým rozhodnutím nařídit, aby dotyčné podniky a sdružení podniků takové protiprávní jednání ukončily. Za tím účelem jim může ukládat nápravná opatření z hlediska tržního chování nebo nápravná opatření strukturální, která jsou přiměřená protiprávnímu jednání a nezbytná k tomu, aby bylo toto jednání účinně ukončeno. [...]“

- 3 V článku 23 odst. 2 a 3 tohoto nařízení se stanoví:

„2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) se dopouštějí jednání v rozporu s články [101] nebo [102 SFEU] [...]

[...]

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

[...]

3. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.“

Nařízení (ES) č. 773/2004

- 4 V roce 2008 byl zaveden postup při narovnání přijetím nařízení Komise (ES) č. 622/2008 ze dne 30. června 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 773/2004 s ohledem na postup při narovnání v případech kartelů (Úř. věst. 2008, L 171, s. 3). Podrobnosti provádění tohoto nařízení byly upřesněny v oznámení Komise ze dne 2. července 2008 o postupu při narovnání s cílem přijmout rozhodnutí podle článků 7 a 23 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 v případech kartelů (Úř. věst. 2008, C 167, s. 1, dále jen „oznámení o narovnání“).

- 5 V nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03 s. 81), ve znění nařízení č. 622/2008 (dále jen „nařízení č. 773/2004“), se v článku 10a, nadepsaném „Postup při narovnání v případech kartelů“, stanoví:

„1. Po zahájení řízení podle čl. 11 odst. 6 nařízení [...] č. 1/2003 může Komise stanovit lhůtu, ve které mohou strany řízení písemně prohlásit, že jsou připraveny vstoupit do jednání o narovnání za účelem možného předložení návrhu na narovnání. Komise není povinna zohledňovat odpovědi doručené po uplynutí této lhůty.

[...]

2. Strany řízení, jež se účastní na jednání o narovnání, může Komise informovat o:

- a) námitkách, které proti nim zamýšlí vznést;
- b) důkazech použitých pro stanovení zamýšlených námitek;
- c) nedůvěrném znění jakéhokoliv přístupného dokumentu uvedeného v daném okamžiku na seznamu dokumentů obsažených ve spisu, pokud je žádost strany odůvodněná tím, aby strana měla možnost zjistit své postavení ve vztahu k trvání nebo k jiným aspektům kartelu, a
- d) rozpětí možných pokut.

[...]

Pokud jednání o narovnání pokročí, může Komise stanovit lhůtu, ve které se mohou strany zavázat sledovat postup při narovnání učiněním návrhu na narovnání, který bude zachycovat výsledky jednání o narovnání a v němž budou strany doznávat svou účast na jednání v rozporu s článkem [101 SFEU] Smlouvy, jakož i svou odpovědnost. Předtím než Komise stanoví lhůtu pro podání návrhu na narovnání, jsou dotčené strany řízení oprávněny na základě podané žádosti obdržet včasným způsobem informace uvedené v prvním pododstavci čl. 10a odst. 2. Komise není povinna zohledňovat návrhy na narovnání doručené po uplynutí lhůty.

3. Jestliže je obsah návrhů na narovnání zohledněn v oznámeném prohlášení o námitkách, písemné odpovědi dotčených stran na tato prohlášení o námitkách ve lhůtě stanovené Komisí potvrdí, že prohlášení o námitkách, jež jim bylo určeno, zohledňuje obsah jejich návrhů na narovnání. Komise může poté po konzultaci s Poradním výborem pro restriktivní praktiky a dominantní postavení podle článku 14 nařízení [...] č. 1/2003 přistoupit k přijetí rozhodnutí podle článku 7 a článku 23 nařízení [...] č. 1/2003.

4. Komise může kdykoliv během řízení rozhodnout jednání o narovnání v dané věci ukončit buď zcela, anebo ve vztahu k jedné či více stranám řízení, má-li za to, že dosažení procesních úspor je nepravděpodobné.“

Oznámení o narovnání

- 6 V bodě 1 oznámení o narovnání se uvádí:

„Toto oznámení stanoví rámec pro odměňování spolupráce při vedení řízení, které bylo zahájeno s cílem použít ustanovení článku [101 SFEU] v případech kartelů. [...] Spolupráce, na kterou se vztahuje toto oznámení, se liší od dobrovolného předložení důkazů, které má za cíl zahájit vyšetřování

Komise nebo jej podpořit a je upraveno v Oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů [...]. Pokud podnikem nabídnutá spolupráce splňuje podmínky stanovené v obou oznámeních Komise, lze jí v souladu s těmito oznámeními odměnit kumulativně.“

- 7 V bodě 11 části 2.1 uvedeného oznámení, nadepsané „Zahájení řízení a kroky při průzkumu zájmu na narovnání“, se uvádí:

„Považuje-li Komise za vhodné prozkoumat zájem stran vstoupit do jednání o narovnání, stanoví lhůtu nejméně dva týdny podle čl. 10a odst. 1 a čl. 17 odst. 3 nařízení [...] č. 773/2004, ve které by strany stejného řízení měly písemně prohlásit, zda jsou připraveny vstoupit do jednání o narovnání s cílem případně předložit návrh na narovnání v pozdějším stadiu. Toto písemné prohlášení neznamená přiznání toho, že se strany podílely protiprávním jednáním nebo mají být za něj zodpovědné.“

- 8 V bodech 15 až 17 a 19 části 2.2 uvedeného oznámení, nadepsané „Zahájení postupu při narovnání: jednání o narovnání“, se uvádí:

„15. Je na uvážení Komise, aby určila vhodnost a rychlost bilaterálních jednání o narovnání s každým podnikem. V souladu s čl. 10a odst. 2 nařízení [...] č. 773/2004 toto, při zohlednění celkového dosaženého pokroku v postupu při narovnání, zahrnuje určení pořadí a sledu bilaterálních jednání o narovnání, jakož i načasování zpřístupnění informací včetně důkazů ve spisu Komise, na kterých jsou založeny zamýšlené námitky a možná pokuta. V průběhu jednání o narovnání budou informace zpřístupňovány včasným způsobem.

16. Toto včasné sdělení informací v souvislosti s jednáním o narovnání podle čl. 10a odst. 2 [...] nařízení [...] č. 773/2004 umožní stranám, aby byly informovány o zásadních elementech, které byly doposud vzaty v úvahu, jako jsou např. tvrzené skutečnosti, kvalifikac[e] těchto skutečností, závažnost a doba trvání údajného kartelu, rozdělení odpovědnosti, odhadovaný rozsah možných pokut jakož i důkazy, na kterých jsou založeny možné námitky. Toto umožní stranám účinně prosazovat svá stanoviska k možným námitkám proti nim, a tudíž přijmout rozhodnutí o tom, zda uzavřít narovnání či nikoliv na základě znalosti stavu věcí. [...]

17. Jestliže pokrok v jednání o narovnání povede ke společnému porozumění o rozsahu možných námitek a odhadovaném rozsahu možných pokut, které by Komise uložila, a Komise učiní předběžný závěr, že je s ohledem na učiněný pokrok pravděpodobné dosažení procesních úspor, může Komise podniku udělit konečnou lhůtu nejméně 15 pracovních dnů k předložení konečného návrhu na narovnání [...].

[...]

19. Nepředloží-li dotčené strany návrh na narovnání, bude ve vztahu k nim následovat postup při přijímání konečného rozhodnutí podle obecných ustanovení [...] namísto postupu při narovnání.“

- 9 V bodě 20 části 2.3 oznámení o narovnání, nadepsané „Návrhy na narovnání“, se stanoví, že strany, které si zvolily postup při narovnání, musí předložit formální žádost o narovnání ve formě návrhu na narovnání. Tento návrh na narovnání musí zejména obsahovat jasné a jednoznačné uznání odpovědnosti stran za protiprávní jednání a potvrzení těchto stran, že nezamýšlí požádat o přístup ke spisu nebo o to být znovu slyšeny při slyšení, ledaže by jejich návrh na narovnání Komise nezohlednila v oznámení námitek a v rozhodnutí;

10 V bodě 21 oznámení o narovnání, který je rovněž součástí uvedené části 2.3, se uvádí:

„Doznání a potvrzení poskytnutá stranami za účelem narovnání představují výraz jejich závazku spolupracovat na urychleném vyřízení případu v rámci postupu při narovnání. Tato doznání a potvrzení jsou však podmíněna tím, že Komise schválí jejich žádosti v rámci narovnání včetně předpokládané maximální výše pokuty.“

11 V bodech 23, 24 a 26 části 2.4 tohoto oznámení o narovnání, nadepsané „Prohlášení o námitkách [oznámení námitek] a odpověď“, se uvádí:

„23. Podle čl. 10 odst. 1 nařízení [...] č. 773/2004 je před přijetím konečného rozhodnutí nutným přípravným krokem oznámení písemného prohlášení o námitkách [písemné oznámení námitek] každé straně, proti které se vznáší námitky. Z tohoto důvodu Komise bude vydávat prohlášení o námitkách [oznámení námitek] také v rámci postupu při narovnání.

24. Aby mohly strany účinně vykonávat práva na obhajobu, měla by Komise před přijetím konečného rozhodnutí vyslechnout jejich stanoviska k námitkám vznášeným proti nim a k důkazům, a případně zohlednit tato stanoviska úpravou své předchozí analýzy. Komise musí mít možnost nejenom pouze přijmout nebo odmítnout relevantní argumenty stran vznesené během administrativního postupu, ale také vytvořit vlastní analýzu otázek předložených stranami za účelem buď upuštění od těchto námitek, jelikož se ukázaly jako nepodložené, nebo doplnění a opětovného posouzení skutkových i právních argumentů na podporu námitek, které nadále vznáší.

[...]

26. Zohledňuje-li prohlášení o námitkách [oznámení námitek] návrhy stran na narovnání, dotčené strany na prohlášení o námitkách [oznámení námitek] odpoví tak, že ve lhůtě stanovené Komisí [...] a [...] jednoduše potvrdí (jednoznačným způsobem), že prohlášení o námitkách [oznámení námitek] odpovídá obsahu jejich návrhů na narovnání a že proto nadále setrvávají zavázány postupem při narovnání. [...]“

12 V bodech 28, 30, 32 a 33 části 2.5 oznámení o narovnání, nadepsané „Rozhodnutí Komise a odměna za narovnání“, se uvádí:

„28. V návaznosti na odpovědi stran na prohlášení o námitkách [oznámení námitek] potvrzující jejich závazek k narovnání umožňuje nařízení [...] č. 773/2004 Komisi přistoupit bez dalších procesních kroků [...] k následnému přijetí konečného rozhodnutí podle článků 7 a/nebo 23 nařízení [...] č. 1/2003. Toto zejména znamená, že strany poté, co byl jejich návrh na narovnání zohledněn v prohlášení o námitkách [oznámení námitek] [...]“

[...]

30. Konečná výše pokuty v jednotlivých případech je stanovena v rozhodnutí Komise, kterým se zjišťuje protiprávní jednání podle článku 7 a ukládá pokuta podle článku 23 nařízení [...] č. 1/2003.

[...]

32. Rozhodne-li se Komise odměnit stranu za narovnání v rámci tohoto oznámení, sníží o 10 % částku pokuty, jež se ukládá poté, co byl použit 10 % strop s ohledem na Pokyny Komise pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení [...] č. 1/2003 [...]

33. V případech, kdy dojde k narovnání s žadateli o shovívavost, bude přiznané snížení pokuty za narovnání přičteno k odměně za shovívavost.“

Pokyny z roku 2006

13 Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny z roku 2006“) vymezují metodu, kterou Komise používá pro stanovování pokut ukládaných podnikům a sdružením podniků, které úmyslně nebo z nedbalosti porušují ustanovení článků 101 nebo 102 SFEU.

14 V bodech 10 a 11 pokynů z roku 2006 se uvádí:

„10. Komise nejprve určí výši základní pokuty pro každý podnik nebo sdružení podniků [...]

11. Poté bude moci tuto základní částku upravit směrem nahoru nebo dolů [...]“

15 V bodě 27 pokynů z roku 2006, který je uveden v části 2, nadepsané „Úpravy základní výše pokuty“, se uvádí:

„Při rozhodování o výši pokuty může Komise vzít v úvahu okolnosti vedoucí ke zvýšení nebo snížení základní částky [...]. Učiní tak po celkové úvaze a přihlédne přitom ke všem důležitým okolnostem.“

16 V bodě 29 pokynů z roku 2006, který je uveden na začátku oddílu B těchto pokynů, nadepsaného „Polehčující okolnosti“, se uvádí:

„Komise může snížit základní částku pokuty, jestliže zjistí existenci polehčujících okolností, například:

[...]

— jestliže dotýčný podnik účinně spolupracuje s Komisí nad rámec oznámení o shovívavosti a zákonem stanovené povinnosti spolupráce;

[...]“

Oznámení o shovívavosti

17 V bodech 20 až 23 oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155, dále jen „oznámení o shovívavosti“), které jsou uvedeny v oddílu B tohoto oznámení, nadepsaném „Snížení pokuty“, uvádí:

„20. Podniky, které nesplňují podmínky oddílu A, mohou mít nárok na snížení jakékoli pokuty, kterou by jinak bylo možné udělit.

21. Pro získání nároku musí podnik poskytnout Komisi důkaz o předpokládaném protiprávním jednání, který představuje významnou přidanou hodnotu k důkazům, které Komise již vlastní, a musí ukončit svou účast v předpokládaném protiprávním jednání nejpozději v době předložení důkazů.

22. Pojem ‚přidané hodnoty‘ se vztahuje na rozsah, v němž poskytnutý důkaz posiluje svou povahou a/nebo obsaženými podrobnostmi schopnost Komise dokázat dotýčné skutečnosti. Při vyhodnocování Komise obvykle přikládá větší hodnotu písemným důkazům, které pocházejí

z doby, k níž se vztahují, než později vypracovaným důkazům. Podobně se má obecně za to, že důkazy, které mají přímý vztah k dotyčným otázkám, mají větší hodnotu než důkazy, které s nimi souvisejí pouze nepřímo.

23. Komise v každém konečném rozhodnutí přijatém na konci správního řízení určí:

- a) zda důkazy, které podnik předložil, představovaly významnou přidanou hodnotu k důkazům, které Komise v té době vlastnila;
- b) úroveň snížení, na kterou má podnik nárok ve vztahu k pokutě, která by mu byla jinak uložena, a to tímto způsobem. Pro

- první podnik, který splnil požadavky bodu 21: snížení o 30 – 50 %,
- druhý podnik, který splnil požadavky bodu 21: snížení o 20 – 30 %,
- další podniky, které splnily požadavky bodu 21: snížení do 20 %.

Při určování úrovně snížení v každém z těchto pásem Komise přihlédne k době, kdy byly předloženy důkazy splňující požadavky bodu 21, a k míře, v jaké tyto důkazy představovaly přidanou hodnotu. Může také vzít v úvahu rozsah a stálost jakékoli spolupráce, kterou podnik poskytl poté, co předložil důkazy.

Pokud podnik kromě toho poskytne důkazy, které se vztahují ke skutečnostem, které předtím nebyly Komisi známy a mají přímý dopad na závažnost nebo trvání předpokládaného kartelu, Komise je nevezme v úvahu při stanovování pokuty pro podnik, který tyto důkazy předložil.“

Skutečnosti předcházející sporu:

- 18 Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí, jak vyplývají z bodů 1 až 28 napadeného rozsudku, lze shrnout následovně.
- 19 Společnost Timab je dceřinou společností skupiny Roullier, jejíž holdingovou společností je společnost CFPR, která vyrábí a uvádí na trh chemické výrobky, včetně fosfátů pro výživu zvířat (dále jen „FVZ“).
- 20 Skupina Kemira byla první, kdo Komisi informoval o tajné dohodě týkající se FVZ prostřednictvím žádosti ze dne 28. listopadu 2003 o ochranu před pokutami na základě oznámení o shovívavosti. Tato žádost se týkala období od roku 1989 do roku 2003.
- 21 Informace poskytnuté skupinou Kemira umožnily Komisi, aby provedla ve dnech 10. a 11. února 2004 ve Francii a Belgii kontroly v prostorách několika společností působících v odvětví FVZ, mimo jiné v prostorách společnosti Timab.
- 22 Následně tři další společnosti předložily žádosti o ochranu před pokutami na základě oznámení o shovívavosti.
- 23 Takovou žádost podala dne 18. února 2004 společnost Tessenderlo Chemie NV, přičemž se tato žádost tentokrát týkala celého období protiprávního jednání, a sice období od roku 1969 do roku 2004.
- 24 Dne 27. března 2007 podala společnost Quimitécnica.com-Comércio e Indústria Química SA a její mateřská společnost José de Mello SGPS SA žádost na základě oznámení o shovívavosti.
- 25 Dne 14. října 2008 navrhovatelky rovněž podaly žádost o uplatnění oznámení o shovívavosti, doplněnou dne 28. října 2009

- 26 Dopisy ze dne 19. února 2009 Komise informovala strany kartelové dohody, včetně společnosti Timab, o zahájení postupu s cílem přijmout rozhodnutí podle kapitoly III nařízení č. 1/2003 a stanovila dvoutýdenní lhůtu, ve které mohou strany řízení písemně prohlásit, že jsou připraveny vstoupit do jednání o narovnání ve smyslu článku 10a nařízení č. 773/2004.
- 27 Po několika dvoustranných schůzkách mezi Komisí a dotýčnými podniky, mimo jiné společností Timab, během kterých byla sdělena podstata námitek, jakož i důkazy na jejich podporu, Komise stanovila rozpětí možných pokut. Tento odhad, a sice rozpětí od 41 do 44 milionů eur za účast společnosti Timab na jediném a trvajícím protiprávním jednání v období od 31. prosince 1978 do 10. února 2004, jí byl sdělen dne 16. září 2009.
- 28 Následně Komise stanovila dotýčným společnostem, včetně společnosti Timab, lhůtu pro předložení formálních návrhů na narovnání v souladu s čl. 10a odst. 2 nařízení č. 772/2004. Všechny strany kartelové dohody předložily návrhy na narovnání ve lhůtě, která jim byla stanovena, s výjimkou navrhovatelek, které se rozhodly z postupu při narovnání odstoupit.
- 29 Dne 23. listopadu 2009 Komise přijala soubor šesti oznámení námitek určených na jedné straně navrhovatelkám a na straně druhé každé ze stran kartelové dohody, jež souhlasily s účastí na postupu při narovnání.
- 30 Poté, co byl navrhovatelkám umožněn přístup ke spisu a odpověděly na oznámení námitek dne 2. února 2010, se navrhovatelky zúčastnily slyšení, které se konalo dne 24. února 2010.
- 31 Dne 20. července 2010 přijala Komise sporné rozhodnutí, v němž konstatovala existenci jediného a trvajícího protiprávního jednání v rozporu s článkem 101 SFEU a článkem 53 Dohody o EHP v odvětví FVZ. Komise měla za to, že toto jediné a trvající protiprávní jednání probíhalo od 16. září 1993 do 10. února 2004 a spočívalo v rozdělení velké části evropského trhu s FVZ prostřednictvím přidělení prodejních kvót a zákazníků účastníkům kartelové dohody, jakož i v koordinaci cen a v potřebné míře i obchodních podmínek.
- 32 Ze sporného rozhodnutí v podstatě vyplývá, že původní dohoda, uzavřená písemně během roku 1969 mezi v té době pěti největšími výrobci FVZ, měla za cíl vyřešit situaci nadbytečné kapacity na evropském trhu. Základní ujednání kartelové dohody byla pojmenována „CEPA“ (Centre d'étude des phosphates alimentaires – Centrum pro studium krmných fosfátů). S cílem zajistit fungování a trvalost kartelové dohody měly být na základě této dohody uzavřeny dodatečné zvláštní dohody a přijata další regionální dílčí opatření. Přistoupení francouzských výrobců k ujednáním CEPA bylo potvrzeno od roku 1970. Strany kartelové dohody, která po určitou dobu fungovala v podobě reorganizace do třech dílčích skupin, se následně na počátku devadesátých let rozhodly pro návrat k jediné struktuře v podobě „Super CEPA“, která zahrnovala pět zemí střední Evropy, a sice Belgie, Německo, Nizozemsko, Rakousko a Švýcarsko, a dále Dánsko, Irsko, Maďarsko, Polsko, Finsko, Švédsko, Spojené království a Norsko. Jednání se konala na dvou úrovních: na úrovni „centrální schůzky“ nebo schůzky „na evropské úrovni“, v rámci kterých byla přijímána obecná politická rozhodnutí, a na úrovni „setkání odborníků“, v rámci kterých probíhala na národní nebo regionální úrovni podrobnější jednání stran kartelové dohody působících v dané zemi nebo konkrétním regionu.
- 33 Pokud jde blíže o účast navrhovatelek, ze sporného rozhodnutí vyplývá, že společnost Timab byla od okamžiku, kdy začala z Francie vyvážet velká množství FVZ, začleněna kromě účasti ve francouzské části kartelové dohody i v regionálním rámci „Super CEPA“. V září 1993 přistoupila společnost Timab k ujednáním této „Super CEPA“. Kromě toho se vedle schůzek Super CEPA účastnila i schůzek týkajících se Francie a Španělska.

- 34 Komise, která nejprve v článku 1 sporného rozhodnutí konstatovala porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP, kterého se dopustily navrhovatelky v odvětví FVZ, následně uložila podle článku 2 tohoto rozhodnutí společně Timab a CFPR společně a nerozdílně pokutu ve výši 59 850 000 eur. Za účelem stanovení výše této pokuty vycházela Komise z pokynů z roku 2006.
- 35 Dne 20. července 2010 Komise rovněž přijala rozhodnutí C (2010) 5004 final týkající se téže věci, které bylo určeno stranám, jež souhlasily s účastí na postupu při narovnání a předložily návrh na narovnání.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 36 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 1. října 2010 podaly společnosti Timab a CFPR žalobu směřující ke zrušení sporného rozhodnutí a podpůrně zrušení článku 1 sporného rozhodnutí v rozsahu, v němž Komise potvrdila, že se zúčastnily praktik spojených s obchodními podmínkami a kompenzačním mechanismem. Navrhovatelky v každém případě požadovaly změnu článku 2 sporného rozhodnutí a podstatné snížení výše pokuty, která jim byla společně a nerozdílně uložena.
- 37 Navrhovatelky uvedly na podporu svých tvrzení směřujících ke zrušení sporného rozhodnutí řadu žalobních důvodů, jež lze rozdělit do tří skupin. První skupina těchto žalobních důvodů se vztahovala k postupu při narovnání. Navrhovatelky Komisi v podstatě vytýkaly, že podniku, který odstoupil z postupu při narovnání, uložila pokutu vyšší, než byla maximální částka rozpětí sděleného za účelem jednání o narovnání.
- 38 Druhá skupina uvedených žalobních důvodů se týkala některých praktik tvořících prvky dotčené kartelové dohody, a to kompenzačního mechanismu a obchodních podmínek. V rámci této druhé skupiny žalobních důvodů měly navrhovatelky v podstatě za to, že Komise nesprávně přičetla všechny údajné praktiky všem podnikům a nerozlišovala podle různé doby trvání protiprávního jednání a různého chování. Tím Komise připravila navrhovatelky o právo účelně se vyjádřit k neopodstatněným námitkám o účasti na některých z těchto praktik, konkrétně na kompenzačním mechanismu a stanovování obchodních podmínek ve vzájemné shodě.
- 39 Třetí skupina žalobních důvodů se týkala několika aspektů stanovení výše pokuty. V rámci třetí skupiny žalobních důvodů navrhovatelky v podstatě kritizovaly různé aspekty výše pokuty a pravidla použitá při jejím výpočtu, přičemž se dovolávaly porušení článku 23 nařízení č. 1/2003, zjevně nesprávného posouzení závažnosti vytýkaných praktik, zjevně nesprávného posouzení polehčujících okolností, nepřiměřeného poklesu snížení z důvodu shovívavosti a zjevně nesprávného posouzení schopnosti zaplatit pokutu. Kromě toho navrhovatelky tvrdily, že Komise porušila zásady rovného zacházení, personalitu trestu a proporcionalitu.
- 40 Navrhovatelky na podporu podpůrných návrhových žádání, jimiž se domáhaly snížení výše pokuty, uplatňovaly zejména dva argumenty. Prostřednictvím prvního z těchto argumentů v podstatě požadovaly snížení „sazby za závažnost“. V rámci druhého argumentu požadovaly, aby jim kromě snížení za „spolupráci v rámci oznámení o shovívavosti“ bylo přiznáno i dodatečné snížení pokuty za „spolupráci nad rámec tohoto oznámení“, vzhledem k tomu, že skutkové okolnosti, které nastaly po 16. září 1993, nebyly zpochybňovány.
- 41 Tribunál žalobu napadeným rozsudkem v plném rozsahu zamítl.

Návrhová žádání účastnic řízení před Soudním dvorem

- 42 Společnosti Timab a CFPR navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek;

- vrátil věc zpět Tribunálu, aby odpovídajícím způsobem snížil výši pokuty;
- incidenčně, konstatoval, že Tribunál porušil právo na spravedlivý proces z důvodu nepřiměřené délky soudního řízení; a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

43 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil navrhovatelkám náhradu nákladů řízení.

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 44 Po přednesení stanoviska generálního advokáta požádaly navrhovatelky dopisem doručeným Soudnímu dvoru dne 1. září 2016, aby bylo nařízeno znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 83 jednacího řádu Soudního dvora.
- 45 Na podporu této žádosti navrhovatelky v podstatě uvádějí, že Soudnímu dvoru nebyly dostatečně objasněny zaprvé okolnosti, za nichž odstoupily z postupu při narovnání, a tudíž vztah mezi tímto postupem a řádným správním řízením, a zadruhé dosah určitých důvodů kasačního opravného prostředku. V této souvislosti mají navrhovatelky zejména za to, že – na rozdíl od toho, co uvádí generální advokát v bodech 51 a 52 svého stanoviska – nebyly vůbec vedeny jakýmkoli úmyslem využít postup při narovnání ve svůj prospěch, a že – na rozdíl od toho, co tvrdí generální advokát v uvedeném stanovisku – důvody kasačního opravného prostředku skutečně zahrnovaly zkreslení skutkového stavu a důkazů.
- 46 Dále mají navrhovatelky za to, že určité právní argumenty týkající se výpočtu pokuty, a zejména otázka související se snížením za spolupráci, nebyly projednány.
- 47 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 83 svého jednacího řádu, zejména pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora projednán (rozsudek ze dne 9. července 2015, InnoLux v. Komise, C-231/14 P, EU:C:2015:451, bod 29 a citovaná judikatura).
- 48 V projednávaném případě má Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že projednávaná věc je dostatečně objasněna a nemusí být rozhodnuta na základě argumentů, které nebyly mezi účastníky řízení projednány.
- 49 Proto musí být návrh na znovuotevření ústní části řízení zamítnut.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z nedodržení procesních pravidel v oblasti důkazního břemene a z porušení práva na obhajobu

Argumentace účastnic řízení

- 50 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky vytýkají Tribunálu, že nerespektoval důkazní břemeno a porušil právo na obhajobu tím, že v bodech 114 a 117 napadeného rozsudku měl za to, že bylo věcí navrhovatele, aby během postupu při narovnání prokázaly, že se neúčastnily kartelové dohody před rokem 1993.
- 51 Tribunál podle nich tím, že v bodě 114 napadeného rozsudku tvrdí, že „Komise se mohla oprávněně domnívat, že žalobkyně byly zapojeny do jediného protiprávního jednání trvajících od roku 1978“, byt tento pojem představuje právní kvalifikaci, jejíž prokázání nebo potvrzení nebylo od navrhovatele v rámci postupu při narovnání požadováno, neověřil požadovaný důkazní standard.
- 52 V této souvislosti navrhovatelky konstatují, že důkazní standard, který nese Komise, se nemůže odlišovat v závislosti na tom, zda se jedná o postup při narovnání nebo o řádné řízení. Napadený rozsudek přitom musí být zrušen, jestliže potvrzuje odůvodnění Komise opírající se o nižší důkazní standard, než je vyžadován.
- 53 Podle Komise musí být tento první důvod kasačního opravného prostředku zamítnut jako irelevantní nebo podpůrně jako nepřipustný a každopádně jako neopodstatněný.
- 54 Tento důvod kasačního opravného prostředku je podle Komise předně irelevantní, neboť sporné rozhodnutí, jehož legalitu Tribunál potvrdil, bylo přijato v rámci řádného řízení poté, co společnost Timab odstoupila z postupu při narovnání. Tento první důvod kasačního opravného prostředku se přitom týká období od roku 1978 do roku 1993, které nebylo zohledněno ve vztahu ke společnosti Timab. Totiž, i kdyby byl tento důvod kasačního opravného prostředku opodstatněný, neměl by žádný dopad na výsledek sporu, pokud jde o pokutu, kterou Komise uložila společnosti Timab za období od roku 1993 do roku 2004 na základě výsledku řádného správního řízení.
- 55 Komise dále konstatuje, že Tribunál nikdy neměl za to, že je na navrhovatelkách, aby prokázaly, že se neúčastnily dohody v rozmezí let 1978 až 1993, a že každopádně konstatování, jež Tribunál uvádí v bodech 114 a 117 napadeného rozsudku představují svrchované posouzení skutkového stavu, které nepodléhá přezkumu Soudního dvora.
- 56 Komise konečně uvádí, že není sporu o tom, že nese důkazní břemeno jak v rámci řádného řízení, tak v rámci postupu při narovnání. Komise má za to, že jelikož navrhovatelky nepopíraly první posouzení, které Komise učinila s ohledem na důkazy, jež měla k dispozici, mohl tento orgán důvodně dospět k závěru, že jeho analýza je přijata, a to tím spíše, že důkazy vycházely z vyjádření podniků uvedených v jejich žádosti o shovívavost a z jejich odpovědí na žádosti o poskytnutí informací. Právě uplatněním těchto základních zásad totiž Tribunál dospěl k závěru, že Komise mohla mít oprávněně za to, že se společnost Timab účastnila jediného a trvajících protiprávního jednání od roku 1978.
- 57 V této souvislosti Komise dále uvádí, že Tribunál rovněž připomněl, že v návaznosti na argumenty uváděné navrhovatelkami v odpovědi na oznámení námitek Komise uskutečnila nové posouzení důkazů, jež měla k dispozici, a dospěla k závěru, že na jejich základě nelze prokázat účast navrhovatele na kartelové dohodě před rokem 1993. Z toho podle Komise vyplývá, že Tribunál správně konstatoval, že Komise dodržela pravidla použitelná v oblasti standardu dokazování, neboť v každé z fází řízení zohlednila všechny důkazy, jež měla k dispozici.

Závěry Soudního dvora

- 58 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury představuje údajné nedodržení pravidel použitelných v oblasti dokazování právní otázku, která je přípustná ve fázi kasačního opravného prostředku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. července 2008, Bertelsmann a Sony Corporation of America v. Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, bod 44 a citovaná judikatura, a rozsudek ze dne 30. května 2013, Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, nezveřejněný, EU:C:2013:351, bod 25 a citovaná judikatura).
- 59 Soudnímu dvoru totiž přísluší, aby ověřil, zda se Tribunál při posuzování důkazů, které mu byly předloženy, nedopustil nesprávného právního posouzení tím, že by porušil obecné právní zásady, jako je presumpce nevin, a taková pravidla uplatnitelná v oblasti důkazů, jako jsou pravidla týkající se důkazního břemene (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, EU:C:1999:358, bod 65 a citovaná judikatura, a rozsudek ze dne 30. května 2013, Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, nezveřejněný, EU:C:2013:351, bod 36 a citovaná judikatura).
- 60 Tento důvod kasačního opravného prostředku je tudíž na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, přípustný.
- 61 Ve věci samé je třeba připomenout, jak vyplývá zejména z bodu 48 napadeného rozsudku, že se navrhovatelky v žalobě podané Tribunálu dovolávaly nesprávného právního posouzení a zjevně nesprávného posouzení skutkového stavu, kterého se měla dopustit Komise tím, že původně měla za to, že se navrhovatelky účastnily jediného a trvajících protiprávního jednání od roku 1978. Podle navrhovatelek měla Komise s ohledem na dokumenty, které měla k dispozici, dojít k závěru o tom, že se navrhovatelky před rokem 1993 globální kartelové dohody neúčastnily. Tato nesprávná kvalifikace byla podle navrhovatelek výsledkem nedostatečné analýzy spisu a svědčí o tom, že Komise měla podle navrhovatelek porušit povinnost pečlivě a nestranně zkoumat případy, které jí jsou předloženy.
- 62 Tribunál v odpovědi na tuto výtku analyzoval v bodech 108 až 118 napadeného rozsudku otázku, zda Komise na počátku dostatečně zkoumala spis týkající se navrhovatelek s ohledem na protiprávní jednání, které je jim vytýkáno, či zda nesprávně vyložila informace, které jí sdělily navrhovatelky.
- 63 Tribunál, který v této souvislosti nejprve v bodech 109 až 112 napadeného rozsudku zkoumal žádosti navrhovatelek o uplatnění oznámení o shovívavosti a jejich odpovědi na žádosti o informace a následně v bodě 113 napadeného rozsudku konstatoval, že je nesporné, že navrhovatelky v odpovědích na oznámení námitek uvedly, že se společnost Timab neúčastnila jediného a trvajících protiprávního jednání v období let 1978 až 1993, dospěl v bodě 114 napadeného rozsudku k závěru, že s ohledem na dokumenty, jež měla k dispozici, „[se] Komise mohla oprávněně domnívat, že navrhovatelky byly zapojeny do jediného protiprávního jednání trvajících od roku 1978“.
- 64 I kdyby byl závěr, podle kterého Tribunál tím, že potvrdil domněnku Komise, zatížil navrhovatelky nesením důkazního břemene, které jim nepříslušelo, aby prokázaly, že se před rokem 1993 neúčastnily kartelové dohody, nelze na základě tohoto prvního důvodu kasačního opravného prostředku zrušit napadený rozsudek a následně ani sporné rozhodnutí.
- 65 Totiž, jak bylo připomenuto mimo jiné v bodě 1 napadeného rozsudku, navrhovatelkám byla uložena sankce za účast v jediném a trvajícím protiprávním jednání, které probíhalo od roku 1993 do roku 2004. Přitom výtku, kterou navrhovatelky uplatnily před Tribunálem, která je připomenuta v bodě 61 tohoto rozsudku, měla prokázat, že Komise měla s ohledem na důkazy, jež měla k dispozici, dospět k závěru o neexistenci účasti navrhovatelek na kartelové dohodě před rokem 1993. Uvedená výtku tudíž nemohla mít žádný dopad na spor v původním řízení, neboť se vztahuje k období, za které nebyly navrhovatelkám uloženy sankce. Tribunál proto měl tuto výtku zamítnout jako irelevantní.

66 Z toho vyplývá, že rozhodnutí Tribunálu, jež je uvedeno v bodě 118 napadeného rozsudku a zamítá se jím výtku vycházející z nesprávného přezkoumání spisu ze strany Komise, se jeví podle znění bodu 65 tohoto rozsudku jako opodstatněné z jiných právních důvodů. Proto je třeba toto odůvodnění nahradit.

67 V důsledku toho nemůže první důvod kasačního opravného prostředku obstát.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z porušení práva neusvědčovat sám sebe, z porušení práv na obhajobu a z nerespektování pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci přiznané Tribunálu

Argumentace účastnic řízení

68 Druhý důvod kasačního opravného prostředku směřuje proti bodům 94 až 190 napadeného rozsudku a skládá se ze tří částí.

69 V rámci první části tohoto druhého důvodu mají navrhovatelky za to, že Tribunál porušil jejich práva na obhajobu tím, že porušil jejich právo neusvědčovat sám sebe.

70 Na podporu této první části navrhovatelky nejprve uvádějí, že informace, jež byly poskytnuty jak během postupu při narovnání, tak v rámci žádosti o shovívavost, nelze kvalifikovat jako „doznání“. Dále uvádějí, že z žádosti o shovívavost nelze automaticky dovodit uznání účasti na protiprávním jednání, neboť autor této žádosti může nadále zpochybňovat skutečnosti a jejich kvalifikaci ze strany Komise. Konečně mají navrhovatelky za to, že k uznání odpovědnosti za protiprávní jednání v rámci postupu při narovnání dochází až v okamžiku předložení formálních návrhů na narovnání, což učinit nechtěly. Tribunál tedy tím, že automaticky jejich vyjádření, která učinily v žádostech o shovívavost a v rámci postupu při narovnání, přirovnal k „doznání“, porušil jejich práva na obhajobu, neboť tím porušil jejich právo neobviňovat sám sebe.

71 V rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že Tribunál neprovedl přezkum v plné jurisdikci, jelikož nepřezkoumal důkazní povinnost Komise ohledně kvalifikace „doznání“, byť tato kvalifikace nikdy z písemností ve spise, jimiž tento orgán disponoval, nevyplývala. Tato kvalifikace měla mít ovšem podle navrhovatelek významný dopad na stanovení doby trvání jejich účasti na protiprávním jednání a následně na posouzení výše pokuty a příslušných snížení.

72 V této souvislosti navrhovatelky uvádějí, že z analýzy důkazů, které sdělily Komise, a dokumentů, které ke spisu poskytly ostatní podniky, lze stanovit, že se jednání účastnily pouze zřídka, a že existenci tohoto údajného „doznání“ popírá řada dokumentů ze spisu.

73 Ve třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku se navrhovatelky dovolávají porušení práva na obhajobu, kterého se měl dopustit Tribunál.

74 V rámci této třetí části navrhovatelky uvádějí, že Tribunál vycházel z interních zápisů ze tří dvoustranných jednání, která se konala mezi nimi a Komisí během roku 2009. Tribunál zejména vychází z druhého interního zápisu z jednání, podle kterého se navrhovatelky měly „doznat“ k údajné účasti na protiprávním jednání v období od roku 1978 do roku 1992. Jeden z těchto interních zápisů byl sdělen až po skončení písemné části řízení, což je porušením zásady kontradiktornosti. Z ustálené judikatury přitom podle navrhovatelek vyplývá, že není-li během správního řízení sdělen určitý dokument, je porušeno právo na obhajobu, pokud Komise z takového dokumentu vychází, aby podepřela své námitky týkající se existence protiprávního jednání, a pokud tyto námitky nelze prokázat jinak než odkazem na uvedený dokument, což je případ projednávané věci. Navrhovatelky mají za to, že i kdyby Komise mohla z těchto interních zápisů vycházet, Tribunál v rozsahu, v němž nepřezkoumal dodržení standardu dokazování, tím porušil právo na obhajobu.

- 75 Navrhovatelky v replice doplňují, že napadený rozsudek musí být prohlášen za protiprávní, neboť Tribunál, jenž porušil výkon pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, se spokojil s „oprávněnou domněnkou“, na základě níž Komise potvrdila vinu společnosti Timab, přestože se tato vina opírala pouze o „doznání“, jež nebyla údajně zpochybňována.
- 76 Komise má předně a na základě argumentů, které již byly předloženy v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku a jsou uvedeny v bodě 54 tohoto rozsudku, za to, že druhý důvod kasačního opravného prostředku je irelevantní. V této souvislosti Komise zdůrazňuje, že navrhovatelky vycházejí z předpokladu, podle něhož měla mít sporná „doznání“ „rozhodující vliv na výši pokuty“. Přitom toto konstatování je podle ní nesprávné v rozsahu, v němž se tato doznání týkají období, které předchází období, za něž byly uloženy sankce.
- 77 Komise podpůrně konstatuje, že druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být ve svých třech částech odmítnut částečně jako nepřípustný a zamítnut částečně jako neopodstatněný.
- 78 Komise stran první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku potvrzuje, že žádosti o shovívavost se z definice vztahují na podniky, které se účastnily kartelové dohody a tuto účast doznávají. Komise proto mohla mít, s výhradou změny postoje podniku, jež je kdykoli možná, důvodně za to, že z žádosti o shovívavost vyplývá, že dotčený podnik uznává svou účast na uvedeném protiprávním jednání, ať již je toto uznání kvalifikováno jako „doznání“ či jiným výrazem. Podle Komise toto konstatování není porušením práva neusvědčovat sám sebe, neboť v projednávané věci jsou vyjádření spočívající v usvědčení sama sebe dobrovolná.
- 79 V této souvislosti má Komise za to, že argumenty navrhovatelek uvedené v rámci této první části jsou založeny na směšování postupu při narovnání s postupem v rámci žádosti o shovívavost. Totiž důkazy, na jejichž základě dospěla Komise k závěru, že se společnost Timab účastnila protiprávního jednání před rokem 1993, nevycházejí z údajného uznání na základě narovnání, ale z vyjádření učiněných v rámci žádosti o shovívavost. Na tomto základě, který nebyl rozporován, totiž Komise zahájila jednání za účelem narovnání. Z toho vyplývá, že ač nebylo porušeno právo na obhajobu, mohla Komise během postupu při narovnání a následně Tribunál v bodě 94 napadeného rozsudku kvalifikovat prohlášení společnosti Timab týkající se období mezi roky 1978 a 1993 jako „doznání“ v rozsahu, v němž tato vyjádření nebyla dále upřesněna.
- 80 Komise dále uvádí, že jelikož společnost Timab změnila postoj, musela Komise zohlednit nové předložené důkazy, čímž „doznání“ získaná na základě žádosti o shovívavost neměla hodnotu nezpochybnitelného důkazu. Právo na obhajobu tedy bylo vždy dodržováno a není možné konstatovat, že došlo k porušení práva neobviňovat sám sebe.
- 81 Stran druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Komise v podstatě tvrdí, že argumenty, jež uplatňují navrhovatelky na podporu svého tvrzení, podle něhož měla Komise dojít k závěru, že se společnost Timab kartelové dohody neúčastnila nepřetržitě od roku 1978, jsou skutkovými okolnostmi, a tudíž se na ně nevztahuje pravomoc Soudního dvora. Dále podle Komise Tribunál řádně přezkoumal kvalifikaci „doznání“ a vyvodil z ní veškeré příslušné důsledky.
- 82 Stran třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Komise konstatuje, že argument, který uplatňují navrhovatelky a týká se interních zápisů, které měly být základem pro kvalifikaci „doznání“, je irelevantní. Totiž, zaprvé tyto dokumenty, které nebyly údajně navrhovatelkám „sděleny“, nebyly základem pro rozhodnutí, jelikož se uvedené rozhodnutí právě na období, které bylo předmětem dotčeného „doznání“, nevztahuje. Zadruhé uvedená „doznání“ nevyplývají z jednání, jež by sama souvisela přímo s narovnáním, ale z vyjádření učiněných na podporu žádosti o shovívavost, což je postup, jenž nezbytně vyžaduje uznání účasti na protiprávním jednání z důvodu dotčených skutečností.

Závěry Soudního dvora

- 83 Stran první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku je třeba připomenout, jak učinil Tribunál v bodě 120 napadeného rozsudku, že podle ustálené judikatury má Komise právo na podniku požadovat, aby jí poskytl veškeré nezbytné informace týkající se skutečností, se kterými může být seznámena, ale nemůže tomuto podniku uložit povinnost poskytnout odpovědi, kterými by tento podnik musel přiznat existenci protiprávního jednání, o kterém musí předložit důkaz Komise (viz rozsudek ze dne 14. července 2005, ThyssenKrupp v. Komise, C-65/02 P a C-73/02 P, EU:C:2005:454, bod 49 a citovaná judikatura).
- 84 Nicméně, jak rovněž připomněl Tribunál v bodě 120 napadeného rozsudku, ačkoliv Komise nemůže donutit podnik k tomu, aby přiznal účast na protiprávním jednání, není jí proto ještě bráněno vzít v úvahu při stanovení výše pokuty pomoc, kterou jí tento podnik z vlastní vůle poskytl pro účely prokázání existence protiprávního jednání (viz rozsudek ze dne 14. července 2005, ThyssenKrupp v. Komise, C-65/02 P a C-73/02 P, EU:C:2005:454, bod 50).
- 85 Soudní dvůr již rovněž měl možnost upřesnit, že Komise může vzít v úvahu pro účely stanovení výše pokuty pomoc, kterou jí dotýčný podnik poskytl za účelem konstatování existence protiprávního jednání s menšími obtížemi a konkrétně okolnost, že podnik uznal svou účast na protiprávním jednání (viz rozsudek ze dne 14. července 2005, ThyssenKrupp v. Komise, C-65/02 P a C-73/02 P, EU:C:2005:454, bod 51 a citovaná judikatura).
- 86 Z toho vyplývá, že k porušení práva nepřispívat k usvědčení sama sebe je zapotřebí, aby byl dotčený podnik skutečně donucen poskytnout informace nebo důkazní materiály způsobilé prokázat protiprávní jednání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, EU:C:2002:582, bod 275).
- 87 V projednávané věci z bodů 94 a 190 napadeného rozsudku vyplývá, že vyjádření, která navrhovatelky učinily v rámci postupu při narovnání na základě oznámení o shovívavosti, jsou z jejich strany čistě dobrovolná. Kromě toho Tribunál v bodě 120 napadeného rozsudku uvedl, že z obsahu spisu, který mu byl předložen, nijak nevyplývá, že by se Komise snažila ovlivnit volbu navrhovatelek.
- 88 Z toho vyplývá, že Tribunál neporušil právo na obhajobu navrhovatelek. V důsledku toho je třeba první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněnou.
- 89 Stran druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku stačí připomenout, že podle čl. 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie je kasační opravný prostředek omezen na právní otázky. Ke zjištění a posouzení relevantních skutkových okolností, jakož i důkazů, které mu jsou předloženy, je tedy příslušný pouze Tribunál. Posouzení tohoto skutkového stavu a důkazů, s výhradou případu jejich zkreslení, tedy nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (viz zejména usnesení ze dne 11. června 2015, Faci v. Komise, C-291/14 P, nezveřejněné, EU:C:2015:398, bod 31 a citovaná judikatura, a v tomto smyslu rovněž rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 46 a citovaná judikatura). Takovéto zkreslení musí zjevným způsobem vyplynout z písemností ve spise a není nutné přistoupit k novému posouzení skutkového stavu a důkazů (viz zejména usnesení ze dne 11. června 2015, Faci v. Komise, C-291/14 P, nezveřejněné, EU:C:2015:398, bod 32 a citovaná judikatura).
- 90 V projednávané věci směřuje kasační opravný prostředek pod záminkou údajného porušení pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci přiznané Tribunálu ve skutečnosti k tomu, aby Soudní dvůr opětovně přezkoumal dokumenty ve spisu a informace poskytnuté Komisi navrhovatelkami

a ostatními stranami kartelové dohody během správního řízení, aniž by bylo uváděno jakékoli zkreslení těchto důkazů. Tato druhá část druhého důvodu kasačního opravného prostředku tudíž musí být odmítnuta jako nepřijatelná.

- 91 Stran třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Tribunál tím, že v bodě 94 napadeného rozsudku přiznal rozhodující důkazní sílu interním zápisům z dvoustranných setkání, která se konala v rámci postupu při narovnání, a zejména druhému z těchto zápisů, podle kterého navrhovatelky měly doznat svou účast na protiprávním jednání v období od roku 1978 do roku 1992, a tím, že v bodě 114 uvedeného rozsudku konstatoval, že „[se] Komise mohla oprávněně domnívat, že navrhovatelky byly zapojeny do jediného protiprávního jednání trvajících od roku 1978“, aniž ověřil dodržení standardu dokazování, porušil jejich právo na obhajobu a neprovedl přezkum v plné jurisdikci.
- 92 Touto třetí částí druhého důvodu kasačního opravného prostředku se navrhovatelky dovolávají stejně jako v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku pravidel, kterými se řídí důkazní břemeno, a porušení práva na obhajobu.
- 93 Přitom, i kdyby bylo možné mít důvodně za to, že Tribunál tím, že přiznal rozhodující důkazní sílu interním zápisům ze tří dvoustranných jednání, která se konala v rámci postupu při narovnání, a tím, že potvrdil pouhou domněnku Komise, která se týkala účasti navrhovatelek na protiprávním jednání od roku 1978, neověřil vyžadovaný standard dokazování a tím porušil právo na obhajobu, tato třetí částí druhého důvodu kasačního opravného prostředku nemůže obstát.
- 94 Totiž, jak bylo připomenuto v bodě 65 tohoto rozsudku, navrhovatelkám byla uložena sankce za účast v jediném a trvajícím protiprávním jednání, které probíhalo od roku 1993 do roku 2004. Přitom výtku, kterou navrhovatelky uplatnily před Tribunálem, která je připomenuta v bodě 61 tohoto rozsudku, měla prokázat, že Komise měla s ohledem na důkazy, jež měla k dispozici, dospět k závěru o neexistenci účasti navrhovatelek na kartelové dohodě před rokem 1993. Uvedená výtku každopádně nemohla obstát, neboť se vztahuje k období, za které nebyly navrhovatelkám uloženy sankce. Tribunál proto měl tuto výtku zamítnout jako irelevantní.
- 95 Jak bylo konstatováno v bodě 66 tohoto rozsudku, z toho vyplývá, že rozhodnutí Tribunálu, jež je uvedeno v bodě 118 napadeného rozsudku, podle něhož se zamítá výtku vycházející z nesprávného přezkoumání spisu ze strany Komise, se jeví jako opodstatněné z jiných právních důvodů. Proto je třeba toto odůvodnění nahradit.
- 96 V důsledku toho je třeba tuto třetí část třetího důvodu kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněnou.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku a ke druhému dílu první a druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, které vycházejí ze skutečnosti, že Tribunál nerespektoval svou pravomoc přezkumu v plné jurisdikci a v rozsudku uvedl rozporuplné odůvodnění.

K nerespektování pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci přiznané Tribunálu

– Argumentace účastnic řízení

- 97 Navrhovatelky ve třetím důvodu kasačního opravného prostředku a ve druhém díle první a druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, které se týkají zejména bodu 78 a bodů 90 až 96 napadeného rozsudku a je třeba je zkoumat společně, v podstatě tvrdí, že Tribunál tím, že potvrdil

sporné rozhodnutí, protože dostatečně neověřil všechny prvky pokuty, která jim byla uložena sporným rozhodnutím, nerespektoval svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci a svůj rozsudek v této souvislosti zatížil rozpory v odůvodnění.

- 98 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky upřesňují, že Tribunál pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci neuplatnil vhodným způsobem, když konstatoval, že údajné „nové skutečnosti“ umožnily Komisi uložit po odstoupení navrhovatelek z postupu při narovnání a následném zpětvzetí jejich údajného „doznání“ podstatně vyšší pokutu za významně kratší protiprávní jednání, aniž ověřil věcnou správnost těchto „nových skutečností“. Podle navrhovatelek nebyl do spisu po tomto uvedeném odstoupení zařazen žádný nový důkaz. Jediný nový důkaz, pokud vůbec existuje, vyplývá z podrobnějšího zkoumání skutkového stavu Komisi, které ji vedlo k uznání toho, že navrhovatelky se dotčeného protiprávního jednání neúčastnily od roku 1978, když k tomuto zjištění měla dospět již od fáze postupu při narovnání.
- 99 Komise tvrdí, že tento důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut jako irelevantní, protože je založen na irelevantním porovnání situace existující při postupu při narovnání se situací při přijímání sporného rozhodnutí, když po odstoupení od postupu při narovnání musí být rozhodnutí učiněné po skončení řádného řízení posouzeno výhradně s ohledem na jeho vlastní kritéria, jak správně vyložil Tribunál. Dále uvádí, že navrhovatelky v popisu napadeného rozsudku zkreslují výroky Tribunálu. Podle tohoto orgánu nová skutečnost uvedená Tribunálem v bodě 90 napadeného rozsudku nesouvisí s novou analýzou situace, kterou Komise provedla z vlastní iniciativy, ale s jiným objasněním poskytnutým poprvé společností Timab v odpovědi na oznámení námitek, jehož podstatou existence je právě dát podnikům možnost vyjádřit jejich pohled na věc, aby bylo zajištěno dodržení zásady kontradiktornosti v řádném řízení
- 100 Podpůrně Komise tvrdí, že dotčený důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný, neboť Tribunál přezkoumal legalitu sporného rozhodnutí ověřením všech skutečností zohledněných při výpočtu pokuty, což vyplývá z jeho pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, a hodnocení skutkových okolností Tribunálem nemůže být předmětem kasačního opravného prostředku.
- 101 V rámci druhého dílu první části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že Tribunál rovněž nerespektoval pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, když nezhojil vady, rozpory nebo nesrovnalosti, které se vyskytly v posouzení protiprávního jednání zpracovaném Komisi. Vytýkají Tribunálu, že takto nesprávně potvrdil téměř úplné zrušení snížení pokuty přiznaných z důvodu programu shovívavosti nebo těch snížení, která mohou být přiznána na základě bodu 29 pokynů z roku 2006.
- 102 Komise má za to, že výtky, které navrhovatelky vznášejí, je třeba odmítnout z toho důvodu, že Tribunál provedl důkladný přezkum výpočtu pokuty, který uskutečnila Komise, a zejména snížení přiznaných z důvodu spolupráce navrhovatelek. Kromě toho údajné rozpory nebo nesrovnalosti, na které je v této souvislosti poukazováno, nejsou opodstatněné.
- 103 Na podporu druhého dílu druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelky tvrdí, že Komise měla od fáze narovnání oznámit, co kvalifikuje jako „nové skutečnosti“, totiž nemožnost prokázat jediné a trvající protiprávní jednání od roku 1978. Podle navrhovatelek Tribunál nerespektoval pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, když nezohlednil vady, kterých se podle nich dopustila Komise při posuzování protiprávního jednání ve stadiu postupu při narovnání a potvrdil tak téměř úplné zrušení snížení pokuty.

– Závěry Soudního dvora

- ¹⁰⁴ Z ustálené judikatury vyplývá, že pokud jde o soudní přezkum rozhodnutí Komise ukládajících pokutu nebo penále za porušení pravidel hospodářské soutěže, unijní soud vedle přezkumu legality stanoveného v článku 263 SFEU disponuje pravomocí přezkumu v plné jurisdikci, jež mu byla přiznána článkem 31 nařízení č. 1/2003 v souladu s článkem 261 SFEU a opravňuje ho nahradit posouzení Komise svým posouzením, a uložené pokuty nebo penále tedy zrušit, snížit nebo zvýšit (viz zejména rozsudek ze dne 9. června 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades a další v. Komise, C-617/13 P, EU:C:2016:416, bod 84 a citovaná judikatura).
- ¹⁰⁵ Je třeba rovněž připomenout, že Soudnímu dvoru nepřísluší, když rozhoduje o právních otázkách v řízení o kasačním opravném prostředku, aby z důvodů ekvity nahradil posouzení Tribunálu vlastním posouzením při rozhodování – v rámci výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci – o výši pokut ukládaných podnikům za porušení unijního práva (viz zejména rozsudek ze dne 9. června 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades a další v. Komise, C-617/13 P, EU:C:2016:416, bod 84 a citovaná judikatura).
- ¹⁰⁶ Nesprávné právní posouzení Tribunálem z důvodu nepřiměřené výše pokuty by bylo možné konstatovat pouze v případě, že by Soudní dvůr měl za to, že výše pokuty je nejen nevhodná, ale také nadměrná, a to natolik, že je nepřiměřená (viz zejména rozsudek ze dne 9. června 2016, Repsol Lubricantes y Especialidades a další v. Komise, C-617/13 P, EU:C:2016:416, bod 82 a citovaná judikatura).
- ¹⁰⁷ V projednávané věci, jak připomněl generální advokát v bodě 23 svého stanoviska, se otázka vznesená před Tribunálem netýkala tolik toho, zda bylo odůvodněné uložit vyšší pokutu za protiprávní jednání, které trvalo kratší dobu, jak v podstatě uvádějí navrhovatelky, ale spíše toho, zda Komise správně odůvodnila výpočet pokuty uložené sporným rozhodnutím a zda za tímto účelem správně zohlednila všechny skutečnosti, které měla v okamžiku přijímání tohoto rozhodnutí k dispozici.
- ¹⁰⁸ V této souvislosti je třeba uvést, že jelikož Tribunál v bodech 75 až 107 napadeného rozsudku odpověděl na všechny argumenty, kterými navrhovatelky vytýkaly Komisi, že podniku, který odstoupil z postupu při narovnání, uložila vyšší pokutu, než činila nejvyšší částka rozpětí, které bylo navrhováno v rámci jednání za účelem narovnání, a to za dobu protiprávního jednání, jež byla podstatně kratší, taková analýza dodržuje zásady řádného výkonu spravedlnosti a transparentnosti. Z toho vyplývá, že Tribunálu nelze vytýkat, že v rámci sporu, v němž poprvé rozhodoval o situaci, ve které podnik odstoupil z postupu při narovnání, do kterého se nejdříve zapojil, provedl takto vyčerpávající přezkum.
- ¹⁰⁹ V projednávané věci je tudíž třeba konstatovat, že Tribunál řádně vykonal pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci tím, že provedl zevrubný přezkum jak legality sporného rozhodnutí, tak přiměřenosti částky v něm uložené pokuty.
- ¹¹⁰ Tribunál totiž, jak konstatoval generální advokát v bodě 24 svého stanoviska, řádně ověřil opodstatněnost analýzy provedené Komisí s ohledem na všechny okolnosti existující při přijímání sporného rozhodnutí, a zejména v bodech 90 až 107 napadeného rozsudku zohlednil rozsah spolupráce navrhovatelek po jejich odstoupení od narovnání, tedy v průběhu řádného řízení.
- ¹¹¹ Tribunál rovněž v bodech 142 až 220 napadeného rozsudku systematicky ověřil skutečnosti, které použila Komise pro výpočet částky pokuty uložené ve sporném rozhodnutí. Zejména podrobně přezkoumal způsob, jakým Komise zohlednila faktory, které umožňují nebo neumožňují uplatnění snížení této pokuty, a to jednak v bodech 170 až 195 tohoto rozsudku na základě oznámení o shovívavosti a jednak v bodech 95, 188 a 189 uvedeného rozsudku na základě spolupráce podle bodu 29 pokynů z roku 2006.

- 112 Dále, jak rovněž uvedl generální advokát v bodě 26 svého stanoviska, je třeba konstatovat, že navrhovatelky neprokázaly, v čem byla výše pokuty, která jim byla uložena, nadměrná až nepřiměřená ve smyslu judikatury uvedené v bodech 105 a 106 tohoto rozsudku.
- 113 Z výše uvedených skutečností vyplývá, že Tribunál neporušil rozsah pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci. Z toho vyplývá, že třetí důvod kasačního opravného prostředku a druhý díl první a druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, které vycházejí z nerespektování pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci přiznané Tribunálu, musí být zamítnuty jakožto neopodstatněné.

K rozporům v odůvodnění uplatněným navrhovatelkami

– Argumentace účastnic řízení

- 114 Navrhovatelky v rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku a ve druhém díle první části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku v podstatě tvrdí, že Tribunál zatížil svůj rozsudek různými rozpory v odůvodnění, v jejichž důsledku byla porušena jejich základní práva, a sice právo svobodně jednat s Komisí v rámci postupu při narovnání a taktéž z něj svobodně odstoupit, jakož i jejich právo se hájit v rámci řádného řízení, aniž by byly vázány údajně dříve zaujatým „postojem“.
- 115 Zaprvé navrhovatelky Tribunálu vytýkají, že měl za to, že jejich odstoupení z postupu při narovnání vedlo k situaci „tabula rasa“, při které se nezohledňuje dosavadní stav, ale zároveň ve vztahu k nim konstatoval, že v rámci své odpovědi na oznámení námitek podané v průběhu řádného řízení „změnily postoj“. Podle navrhovatelek totiž Tribunál neměl připustit argument Komise, podle kterého se „nová skutečnost“ objevila ve stadiu uvedené odpovědi a odůvodňovala přezkoumání částky pokuty.
- 116 Zadruhé navrhovatelky tvrdí, že napadený rozsudek je stížen rozpory v odůvodnění, jelikož Tribunál v bodě 96 napadeného rozsudku uvedl, že Komise není vázána rozpětím pokut sděleným během jednání probíhajících v rámci postupu při narovnání, který pozbyl relevantnosti po jejich odstoupení z uvedeného postupu, kdežto v bodě 91 napadeného rozsudku se zároveň zmiňuje o pouhé „úpravě způsobu výpočtu pokuty“, na základě téhož rozpětí.
- 117 Podle navrhovatelek konečně Tribunál nemohl na jedné straně potvrdit, že podle oznámení o narovnání Komise nevyjednává o otázce existence protiprávního jednání, a na druhé straně přiznat neformálním diskuzím váhu jednání, charakterizovaných tím, že navrhovatelky měly údajně připustit, že se účastnily protiprávního jednání před rokem 1993.
- 118 Podle Komise vyplývají rozpory v odůvodnění zejména ze zkreslení úvah Tribunálu, či dokonce z nesprávného výkladu písemností předložených během řízení před Tribunálem, a proto je nelze přijmout.

– Závěry Soudního dvora

- 119 Stran prvních dvou údajných rozporů odůvodnění, které se v podstatě týkají vztahu mezi postupem při narovnání a řádným řízením za konkrétních okolností projednávaného případu, kdy se navrhovatelky rozhodly odstoupit z jednání o narovnání, je třeba uvést, že Tribunál správně v bodech 90 až 96 a 104 a 105 napadeného rozsudku rozlišil průběh tohoto postupu při narovnání, který nebyl v projednávaném případě řádně ukončen, od řádného řízení, které vedlo k vydání sporného rozhodnutí.

- 120 V této souvislosti je třeba připomenout, že v bodě 19 oznámení o narovnání se uvádí, že nepředložili-li dotčené strany návrh na narovnání, bude ve vztahu k nim následovat postup při přijímání konečného rozhodnutí podle obecných ustanovení, zejména podle čl. 10 odst. 2, čl. 12 odst. 1 a čl. 15 odst. 1 nařízení č. 773/2004 namísto postupu při narovnání.
- 121 Dále, jak uvedl generální advokát v bodě 25 svého stanoviska, právě z důvodu této změny procesní situace získaly navrhovatelky plný přístup ke spisu, obdržely úplné oznámení námitek, mohly na něj odpovědět a využít jednání, fázi odpovědi, během které poprvé formálně popřely svou účast na vytýkaném protiprávním jednání v období před rokem 1993. Navrhovatelky proto nebyly tímto přístupem, spočívajícím v zohlednění skutečností považovaných za „nové“, které však již existovaly, právně nikterak poškozeny.
- 122 Pokud jde blíže o druhý údajný rozpor odůvodnění, jehož se dovolávají navrhovatelky a podle něhož měl Tribunál uvést, že Komise není vázána rozpětím pokut sděleným během jednání probíhajících v rámci postupu při narovnání, zatímco se rovněž zmínil o pouhé „úpravě způsobu výpočtu pokuty“ na základě téhož rozpětí, navrhovatelky zkreslily výroky Tribunálu tím, že nesprávně vytrhávají slova „úprava způsobu výpočtu pokuty“, která jsou uvedena v bodě 91 napadeného rozsudku, z jejich kontextu.
- 123 Totiž, jak uvedl generální advokát v bodě 37 svého stanoviska, celkový výklad tohoto bodu 91 a bodů předcházejících a následujících napadeného rozsudku odhaluje, že Tribunál uvedl, že Komise přihlédnutím ke změně postoje navrhovatelek ohledně doby trvání jejich účasti na protiprávním jednání přistoupila k „přezkumu“ výše pokuty stanovené na základě pravidel obsažených v oznámení o shovívavosti a v pokynech z roku 2006, avšak podle téže metodiky, která byla použita pro rozpětí pokut sdělené uvedeným navrhovatelkám.
- 124 S ohledem na výše uvedené skutečnosti musí být dva první argumenty týkající se rozporného odůvodnění zamítnuty jako neopodstatněné.
- 125 Stran třetího údajného rozporu odůvodnění, kterého se dovolávají navrhovatelky a podle kterého Tribunál nemohl na jedné straně potvrdit, že podle oznámení o narovnání Komise nevyjednává o otázce existence protiprávního jednání, a na druhé straně přiznat neformálním diskuzím váhu jednání, charakterizovaných tím, že navrhovatelky měly údajně připustit, že se účastnily protiprávního jednání před rokem 1993, je třeba připomenout, že podle čl. 169 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora musí dovolávané právní důvody a argumenty přesně označit napadené body odůvodnění rozhodnutí Tribunálu.
- 126 Přitom tento posledně uváděný údajný rozpor odůvodnění, kterého se poprvé navrhovatelky dovolávaly v replice a který připojily k třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, nesměruje proti bodům odůvodnění napadeného rozsudku. Tento argument je proto nepřipustný.
- 127 Z výše uvedeného vyplývá, že třetí důvod kasačního opravného prostředku a druhý díl první části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, které vycházejí ze skutečnosti, že napadený rozsudek má být údajně stížen rozporným odůvodněním, musí být odmítnuty částečně jako nepřipustné a částečně zamítnuty jako neopodstatněné.

K prvnímu dílu první a druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, které vycházejí ze skutečnosti, že Tribunál porušil zásadu legitimního očekávání a zásadu rovného zacházení a v posouzení účinků odstoupení z postupu při narovnání se dopustil nesprávného právního posouzení.

K prvnímu dílu první části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku vycházejícímu z porušení zásady legitimního očekávání a zásady rovného zacházení ze strany Tribunálu

– Argumentace účastnic řízení

- 128 Pokud jde zaprvé o argument vycházející z porušení zásady legitimního očekávání, navrhovatelky uvádějí, že na rozdíl od toho, co uvádí Tribunál, nemohly důvodně předvídat, že když se rozhodnou odstoupit z postupu při narovnání, změní se snížení za spolupráci, které jim bylo přiznáno ve výši 52 % v rámci postupu při narovnání, na 5 % přiznaných ve sporném rozhodnutí. Komise podle nich provedla „náhlou změnu“, která měla „paradoxní“ účinek spočívající ve zvýšení částky pokuty významným způsobem, kdežto doba trvání protiprávního jednání byla zároveň podstatným způsobem zkrácena.
- 129 Navrhovatelky tvrdí, že takové rozhodnutí nebylo odůvodněné, neboť zaprvé jak v řádném řízení, tak v postupu při narovnání měl být použit stejný důkazní standard a stejná pravidla výpočtu pokuty, zadruhé po jejich odstoupení z postupu při narovnání nebyl do spisu založen žádný nový důkaz a zatřetí účinky postupu shovívavosti měly trvat bez ohledu na toto odstoupení. Za těchto okolností nebyly schopny se rozhodnout „se znalostí stavu věcí“, zda uzavřít narovnání či nikoliv.
- 130 Komise tvrdí, že tvrzení navrhovatelek jsou irelevantní, neboť vycházejí z porovnání informací, které obdržely v rámci postupu při narovnání, a rozhodnutí, které bylo výsledkem řádného řízení. Podle tohoto orgánu se tedy navrhovatelky pokoušejí zaměňovat skutečnost jejich odstoupení z postupu při narovnání a obranu, kterou použily v odpovědi na oznámení námitek.
- 131 V této souvislosti Komise uvádí, že příčina nové částky pokuty, která byla přijata ve sporném rozhodnutí, nespočívá v rozhodnutí navrhovatelek odstoupit z postupu při narovnání, ale výhradně v obraně, kterou použily v odpovědi na oznámení námitek, obraně, která spočívala v popírání jejich účasti na kartelové dohodě před rokem 1993. Dále podle Komise přehodnocení této pokuty mohly navrhovatelky předpokládat, neboť uložená částka vyplývá z přesného použití relevantních pravidel výpočtu s ohledem na skutečnosti, které existovaly v okamžiku, kdy bylo uvedené rozhodnutí přijímáno. Pokud zúčastněné strany nesprávně zhodnotily důsledky svých postojů, mohou přikládat chybu jen samy sobě, a nikoli nedostatku informací.
- 132 Zadruhé navrhovatelky mají za to, že Tribunál porušil zásadu rovného zacházení. Uvádějí, že tím, že nemohly z postupu při narovnání odstoupit se znalostí stavu věcí a byly konfrontovány s přinejmenším paradoxním výsledkem, s nimi bylo zacházeno méně příznivě než s ostatními stranami, které byly schopny předvídat částku pokuty, která by jim byla udělena, a rozhodly se přijmout nabídku na narovnání.
- 133 Komise má za to, že z informací poskytnutých ve sporném rozhodnutí shrnutých v bodech 17 až 26 napadeného rozsudku vyplývá, že mezi navrhovatelkami a ostatními stranami kartelové dohody nedošlo k žádné diskriminaci, protože na stanovení všech pokut byla použita stejná kritéria a jediný rozdíl spočívá v 10% snížení schváleném podnikům, které uzavřely narovnání.

– Závěry Soudního dvora

- 134 Zprvke k prvnímu argumentu, podle kterého měl Tribunal porušit zásadu ochrany legitimního očekávání, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že zásada ochrany legitimního očekávání patří mezi základní zásady Unie a možnost se jí dovolávat mají všechny hospodářské subjekty, u kterých příslušný orgán vyvolá podložené naděje poskytnutím konkrétních ujištění (rozsudek ze dne 24. října 2013, Kone a další v. Komise, C-510/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:696, bod 76 a citovaná judikatura).
- 135 Kromě toho již měl Soudní dvůr příležitost, aby upřesnil, že Komise nemůže poskytnout žádné přesné ujištění o jakémkoli snížení nebo osvobození od pokuty v řízení předcházejícím přijetí konečného rozhodnutí, a že strany takové kartelové dohody tedy v tomto ohledu nemohou mít žádné legitimní očekávání (viz rozsudek ze dne 24. října 2013, Kone a další v. Komise, C-510/11 P, nezveřejněný, EU:C:2013:696, bod 78 a citovaná judikatura).
- 136 Je třeba zprvke připomenout, jak vyplývá z bodu 73 napadeného rozsudku, že postup při narovnání je alternativním správním řízením k řádnému správnímu řízení, jež se od posledně uvedeného řízení liší a vykazuje určité zvláštnosti, jako je například sdělení rozpětí možných pokut. Zadruhé platí, jak uvedl Tribunal v bodě 104 napadeného rozsudku, že nepředloží-li podnik návrh na narovnání, bude namísto postupu při narovnání následovat postup vedoucí k přijetí konečného rozhodnutí podle obecných ustanovení nařízení č. 773/2004. Zatřetí, jak uvedl Tribunal v bodě 96 napadeného rozsudku, pokud jde o toto řádné řízení, v rámci kterého musí být odpovědnost teprve prokázána, je Komise vázána pouze oznámením námitek, které nestanoví rozpětí pokut, a musí zohlednit nové skutečnosti, se kterými se seznámí v rámci tohoto řízení.
- 137 V projednávaném případě, jak uvedl Tribunal zejména v bodech 90 a 124 napadeného rozhodnutí, navrhovatelky nejprve odstoupily od postupu při narovnání a teprve až po tomto odstoupení se dovolávaly v rámci řádného řízení skutečností směřujících ke zkrácení doby trvání jejich účasti na vytýkaném protiprávním jednání.
- 138 Z toho vyplývá, jak uvedl generální advokát v bodě 48 svého stanoviska, že navrhovatelky se nemohly dovolávat žádného legitimního očekávání v zachování odhadů, které jim byly sděleny Komisí v průběhu postupu při narovnání v podobě rozpětí možných pokut, které bylo stanoveno v závislosti na skutečnostech zohledněných v této fázi řízení, totiž pro období účasti na protiprávním jednání od roku 1978 do roku 2004.
- 139 Dále je třeba uvést, že když navrhovatelky odstoupily z postupu při narovnání, měly k dispozici všechny skutečnosti, které jim umožnily předpokládat, že popření jejich účasti na kartelové dohodě v období před rokem 1993 bude mít nezbytně vliv na snížení, která jim mohla být přiznána jak v rámci oznámení o shovívavosti, tak i na základě bodu 29 pokynů z roku 2006. Takový závěr nepochybně vyplývá z bodů 90 až 95 a 122 napadeného rozsudku. Tribunalu tedy nelze vytýkat porušení zásady legitimního očekávání.
- 140 Zadruhé, pokud jde o argument, podle kterého Tribunal porušil zásadu rovného zacházení, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury z článků 256 SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, jakož i čl. 168 odst. 1 písm. d) jeho jednacího řádu vyplývá, že kasační opravný prostředek musí přesně uvést kritizované části napadeného rozsudku, jakož i právní argumenty, které tento návrh specificky podporují, jinak je kasační opravný prostředek nebo předmětný důvod tohoto prostředku nepřipustný (viz rozsudek ze dne 30. května 2013, Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, nezveřejněný, EU:C:2013:351, body 47 a 51 a citovaná judikatura a rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 43 a citovaná judikatura).

- 141 Těmto požadavkům tudíž neodpovídá důvod, jehož argumentace není dostatečně přesná a podložená, aby Soudnímu dvoru umožnila vykonat přezkum legality, a takový důvod musí být proto prohlášen za nepřipustný (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 44 a citovaná judikatura).
- 142 Argument vycházející z porušení zásady rovného zacházení přitom spočívá na obecném tvrzení, aniž by v této souvislosti byla vznesena jakákoli právní argumentace. Tento argument tudíž musí být odmítnut jako nepřipustný.
- 143 Ze všech výše uvedených skutečností plyne, že první díl první části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z toho, že Tribunál porušil zásady legitimního očekávání a rovného zacházení, musí být odmítnut částečně jako nepřipustný a zamítnut částečně jako neopodstatněný.

K prvnímu dílu druhé části čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází z nesprávného právního posouzení účinků odstoupení z postupu při narovnání.

– Argumentace účastnic řízení

- 144 Navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Tribunál měl na základě nesprávného právního posouzení za to, že byly Komisi informovány o tom, jaký vliv bude mít jejich odstoupení z postupu při narovnání, což podle nich podporuje i skutečnost, že se nemohly „se znalostí stavu věci“ rozhodnout, zda uzavřít narovnání či nikoli, jak to vyžaduje oznámení o narovnání. Podle nich totiž Tribunál právně nesprávným způsobem v bodě 125 napadeného rozsudku vyložil obsah komunikace během slyšení konaného dne 24. února 2010. Během tohoto slyšení totiž Komise podle nich uvedla, že zohlední – ovšem nikoli v rámci spolupráce společnosti Timab, jak se zmiňuje v uvedeném bodě napadeného rozsudku, ale v rámci „shovívavosti“ – skutečnost, že se navrhovatelky ke kartelu připojily až roku 1993. Přitom podle nich zatímco se pojem „spolupráce“ vztahuje na období, jichž se týká jak oznámení o shovívavosti, tak i na období, jichž se toto oznámení netýká, pojem „shovívavost“ se v projednávaném případě týká výlučně 17% snížení uložené pokuty. Komise totiž během řádného řízení nikdy výslovně nezmínila zrušení 35% snížení pokuty na základě spolupráce nad rámec oznámení o shovívavosti.
- 145 Podle názoru Komise je tento argument neúčinný. Podle ní vychází z toho, že navrhovatelky zaměňují své odstoupení z postupu při narovnání a změnu svého postoje, k níž došlo v rámci odpovědi na oznámení námitek. Vzhledem k nové obraně, kterou navrhovatelky použily v uvedené odpovědi, jež byla v protikladu s postoji, jež zastávaly navrhovatelky v rámci žádosti o shovívavost, totiž Komise upozornila navrhovatelky na možné důsledky této nové obrany.

– Závěry Soudního dvora

- 146 Jak uvádí Komise v kasační odpovědi, výtku týkající se nesprávného právního posouzení při posouzení účinků odstoupení navrhovatelek z postupu při narovnání vychází ze záměny důsledků odstoupení z postupu při narovnání, pro něž se navrhovatelky rozhodly, na jedné straně a na straně druhé důsledků změny postoje stran doby trvání účasti navrhovatelek na protiprávním jednání, kterou navrhovatelky učinily v odpovědi ze dne 2. února 2010 na oznámení námitek. Tribunál totiž v bodě 125 napadeného rozsudku, jak uvedl generální advokát v bodě 60 svého stanoviska, pouze zmínil varování, které Komise adresovala navrhovatelkám během řádného řízení kvůli uvedené změně postoje, a nikoli z důvodu jejich odstoupení z postupu při narovnání, jak navrhovatelky tvrdí.
- 147 Je tedy třeba konstatovat, že tato výtku, která spočívá na nesprávném předpokladu, nemůže obstát. V důsledku toho je třeba odmítnout první díl druhé části čtvrtého důvodu jako nepřipustný.

K pátému důvodu kasačního opravného prostředku, který vychází ze skutečnosti, že Tribunál nerespektoval svou pravomoc přezkumu v plné jurisdikci a porušil zásadu rovného zacházení a zásadu individualizace trestu.

Argumentace účastnic řízení

- 148 Navrhovatelky vytýkají Tribunálu v rámci pátého důvodu kasačního opravného prostředku, že v bodech 137, 140 a 168 nerespektoval pravomoc přezkumu v plné jurisdikci a porušil zásadu rovného zacházení a zásadu individualizace trestu.
- 149 V této souvislosti navrhovatelky tvrdí, že Tribunál tím, že připustil, že v rámci posouzení závažnosti protiprávního jednání nebyla zohledněna skutečnost, že neexistují důkazy o účasti společnosti Timab na praktikách, jež souvisí s obchodními podmínkami a kompenzačním mechanismem, nerespektoval pravomoc přezkumu v plné jurisdikci. Vzhledem k tomu, že Tribunál měl podle navrhovatelek pochybnosti o skutečné účasti navrhovatelek na těchto dvou praktikách v období od roku 1993 do roku 2004, měl je zohlednit podle zásady *in dubio pro reo*. Jelikož to ovšem Tribunál neučinil, zatížil tím podle navrhovatelek svůj rozsudek rozporem se zásadou rovného zacházení a individualizace trestu.
- 150 Navrhovatelky v replice dále uvádějí, že Tribunál rovněž odmítl při posouzení závažnosti protiprávního jednání zohlednit další skutečnosti, jako je tlak na ceny z důvodu konkurence podobných výrobků, neexistence vlivu vytýkaných praktik a doba trvání a intenzita jednotlivých praktik, čímž jednal v rozporu se zásadami rovného zacházení a individualizace trestu.
- 151 Kromě toho Tribunál tyto zásady porušil podle navrhovatelek tím, že neprovedl zevrubný přezkum sazby za závažnost, která byla použita v rámci stanovení základní částky pokuty, ani toho, že Komise nepřiznala společnosti Timab polehčující okolnosti. Tribunál se tím podle nich omezil na to, že převzal sporné rozhodnutí, aniž provedl vlastní posouzení.
- 152 Podle Komise je pátý důvod kasačního opravného prostředku nepřipustný, neboť směřuje k dosažení prostého nového přezkumu žaloby podané k Tribunálu. Tento důvod je podle ní každopádně zcela neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

- 153 Je třeba připomenout, že pouze Tribunál je příslušný ke zjišťování a posuzování skutkového stavu a v zásadě k posuzování důkazů, které přijal na podporu tohoto skutkového stavu. Pokud totiž tyto důkazy byly získány řádně a byly dodrženy obecné právní zásady a procesní pravidla použitelná v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů, přísluší pouze Tribunálu posoudit hodnotu, kterou je třeba přiznat důkazům, které mu byly předloženy. Toto posouzení, s výhradou případu zkreslení těchto důkazů, tedy nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (zejména viz rozsudek ze dne 30. května 2013, Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, nezveřejněný, EU:C:2013:351, bod 25 a citovaná judikatura a rozsudek ze dne 16. června 2016, Evonik Degussa a AlzChem v. Komise, C-155/14 P, EU:C:2016:446, bod 23 a citovaná judikatura). Takové zkreslení kromě toho musí zjevným způsobem vyplynout z písemností ve spise, aniž by bylo nutno provádět nové posouzení skutkového stavu a důkazů (rozsudek ze dne 16. června 2016, Evonik Degussa a AlzChem v. Komise, C-155/14 P, EU:C:2016:446, bod 23 a citovaná judikatura).
- 154 Dále je třeba zdůraznit, že kasační opravný prostředek je nepřipustný, omezuje-li se na zopakování žalobních důvodů a argumentů, které byly předloženy Tribunálu, a to včetně těch, které byly založeny na skutkových okolnostech, jejichž zohlednění bylo uvedeným soudem výslovně odmítnuto. Takový kasační opravný prostředek je totiž ve skutečnosti návrhem, který směřuje k dosažení prostého nového

přezkumu žaloby podané k Tribunálu, což nespadá do pravomoci Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 30. května 2013, Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, nezveřejněný, EU:C:2013:351, bod 26 a citovaná judikatura).

- 155 Naproti tomu, jestliže navrhovatel zpochybňuje výklad nebo použití unijního práva Tribunálem, právní otázky zkoumané v prvním stupni mohou být v řízení o kasačním opravném prostředku znovu projednány. Kdyby totiž navrhovatel nemohl kasační opravný prostředek takto opřít o důvody a argumenty již použité před Tribunálem, ztrácelo by uvedené řízení částečně smysl (rozsudek ze dne 30. května 2013, Quinn Barlo a další v. Komise, C-70/12 P, nezveřejněný, EU:C:2013:351, bod 27 a citovaná judikatura).
- 156 Pokud jde o pátý důvod kasačního opravného prostředku, přestože jej navrhovatelky označily za „důvod týkající se právních otázek“, a sice porušení zásady rovného zacházení ze strany Tribunálu a nerespektování pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, je třeba konstatovat, že tento pátý důvod směřuje v konečném důsledku ke zpochybnění posouzení Tribunálu, které se týká skutkových okolností a důkazů, jež mu byly předloženy v první instanci v rámci druhého a třetího žalobního důvodu.
- 157 Navrhovatelky, ač netvrdily, že došlo ke zkreslení skutkových okolností nebo důkazů, se omezují na tvrzení, že Tribunál při posuzování závažnosti protiprávního jednání neprávem nezohlednil různé skutkové okolnosti, mimo jiné neexistenci důkazů o jejich účasti na praktikách, které souvisí s obchodními podmínkami a kompenzačními mechanismy. Navrhovatelky se tím omezují na opakování argumentů, které mají prokázat, že na základě závažnosti protiprávního jednání měla být uplatněna nižší sazba, avšak již byly předloženy před Tribunálem, jenž je zamítl. Pátý důvod kasačního opravného prostředku je tudíž v rozsahu, v němž se týká skutečnosti, že Tribunál porušil zásady rovného zacházení a individualizace trestu a nerespektoval pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, nepřipustný.
- 158 Pokud jde blíže o argument, kterého se dovolávají navrhovatelky, podle něhož Tribunál neprovedl zevrubný přezkum sazby za závažnost, která byla použita v rámci stanovení základní částky pokuty, ani skutečnosti, že z důvodu soutěžního chování společnosti Timab jí nebyly přiznány polehčující okolnosti, stačí uvést, že Tribunál v bodech 149 až 164 napadeného rozsudku podrobně vyložil okolnosti, které zohlednil při hodnocení závažnosti protiprávního jednání. Stejně tak z bodů 165 až 168 napadeného rozsudku jednoznačně vyplývá, že Tribunál pečlivě zkoumal otázku polehčujících okolností. Tento argument tudíž musí být považován za neopodstatněný. Pouhá skutečnost, že Tribunál při výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci potvrdil v této souvislosti také některé prvky posouzení Komise uvedeného ve sporném rozhodnutí, nemůže tento závěr zpochybnit (viz rozsudek ze dne 8. května 2013, Eni v. Komise, C-508/11 P, EU:C:2013:289, bod 99 a citovaná judikatura).
- 159 Vzhledem k výše uvedenému je třeba pátý důvod kasačního opravného prostředku částečně odmítnout jako nepřipustný a částečně zamítnout jako neopodstatněný.

K incidenčním důvodům vycházejícím z porušení práva na spravedlivý proces z důvodu nepřiměřené délky řízení

Argumentace účastnic řízení

- 160 V rámci incidenčních důvodů navrhovatelky tvrdí, že Tribunál porušil právo na spravedlivý proces, které je zakotveno v čl. 47 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) ve spojení s čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, neboť nerozhodl v přiměřené lhůtě.

- 161 V této souvislosti konstatují, že napadený rozsudek byl vydán čtyři roky a osm a půl měsíců po podání žaloby dne 1. října 2010, ústní část řízení byla zahájena až dne 14. května 2014 a mezi ukončením ústní části řízení, tj. od jednání konaného dne 11. července 2014, a vyhlášením rozsudku uplynulo jedenáct měsíců.
- 162 Podle navrhovatelek přitom takovou délku řízení nelze odůvodnit složitostí věci, tím spíše, že v této věci byly jedinými účastnicemi vystupujícími na straně žalobců a svým jednáním nezpůsobovaly průtahy.
- 163 Komise v podstatě uvádí, že mimo jiné na základě použití rozsudku ze dne 26. listopadu 2013, *Gascogne Sack Deutschland v. Komise* (C-40/12 P, EU:C:2013:768) může podnik, který se dovolává údajně nepřiměřené délky řízení, uplatnit vůči Unii pouze návrh na náhradu škody na základě článku 268 SFEU a čl. 340 druhého pododstavce SFEU.
- 164 Jelikož navrhovatelky takový návrh na náhradu škody nepodaly, je incidenční návrhové žádání každopádně nepřipustné.

Závěry Soudního dvora

- 165 Je třeba připomenout, že sankcí za porušení povinnosti unijním soudem rozhodnout věci, které mu byly předloženy, v přiměřené lhůtě, která vyplývá z čl. 47 druhého pododstavce Listiny základních práv, musí být žaloba na náhradu škody podaná k Tribunálu, jelikož taková žaloba představuje účinný prostředek nápravy. Návrh na náhradu škody způsobené nedodržením přiměřené délky soudního řízení Tribunálem nemůže být tedy předložen v rámci kasačního opravného prostředku přímo Soudnímu dvoru, ale musí být předložen k samotnému Tribunálu (rozsudek ze dne 30. dubna 2014, *FLSmidth v. Komise*, C-238/12 P, EU:C:2014:284, bod 116 a citovaná judikatura, rozsudek ze dne 21. ledna 2016, *Galp Energía España a další v. Komise*, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 55 a citovaná judikatura a rozsudek ze dne 9. června 2016, *Repsol Lubricantes y Especialidades a další v. Komise*, C-617/13 P, EU:C:2016:416, bod 98 a citovaná judikatura).
- 166 Je věcí Tribunálu, který je příslušný podle čl. 256 odst. 1 SFEU a kterému byl předložen návrh na náhradu škody, aby rozhodl o takovém návrhu v jiném složení, než když rozhodoval o sporu, který vedl k řízení, jehož délka je kritizována (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, *Galp Energía España a další v. Komise*, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 56 a citovaná judikatura a rozsudek ze dne 9. června 2016, *Repsol Lubricantes y Especialidades a další v. Komise*, C-617/13 P, EU:C:2016:416, bod 99 a citovaná judikatura).
- 167 Avšak je-li zřejmé a není třeba, aby účastníci řízení předložili v tomto ohledu dodatečné důkazy, že Tribunál dostatečně závažným způsobem porušil povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě, může Soudní dvůr na toto pochybení poukázat (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, *Galp Energía España a další v. Komise*, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 57 a citovaná judikatura a rozsudek ze dne 9. června 2016, *Repsol Lubricantes y Especialidades a další v. Komise*, C-617/13 P, EU:C:2016:416, bod 100 a citovaná judikatura). Soudní dvůr proto může v rámci řízení o kasačním opravném prostředku konstatovat, že došlo k porušení práva na spravedlivý proces, které je zaručeno čl. 47 druhým pododstavcem Listiny, z důvodu nepřiměřené délky řízení před Tribunálem.
- 168 Pokud jde o kritéria, která umožňují posoudit, zda Tribunál dodržel zásadu přiměřené lhůty, je třeba připomenout, že přiměřený charakter lhůty rozhodování se musí posoudit v závislosti na okolnostech vlastních každé věci, jako je složitost sporu a chování účastníků řízení (rozsudek ze dne 26. listopadu 2013, *Groupe Gascogne v. Komise*, C-58/12 P, EU:C:2013:770, bod 85 a citovaná judikatura).

- 169 V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že výčet relevantních kritérií není taxativní a posouzení přiměřeného charakteru dotčené lhůty nevyžaduje systematický přezkum okolností věci ve vztahu ke každému z nich, pokud se ve vztahu jen k jednomu z nich jeví délka řízení jako odůvodněná. Složitost věci nebo zdržující chování navrhovatele tedy mohou odůvodnit na první pohled příliš dlouhou lhůtu (rozsudek ze dne 26. listopadu 2013, *Groupe Gascogne v. Komise* C-58/12 P, EU:C:2013:770, bod 86 a citovaná judikatura).
- 170 V projednávané věci a s ohledem na neexistenci dodatečných důkazů předložených účastníky má Soudní dvůr za to, že není zřejmé, že Tribunál dostatečně závažným způsobem porušil povinnost rozhodnout v přiměřené lhůtě.
- 171 S ohledem na výše uvedené je třeba incidenční návrhová žádání kasačního opravného prostředku zamítnout.
- 172 Vzhledem k tomu, že žádnému z důvodů předložených navrhovatelkami na podporu jejich kasačního opravného prostředku nelze vyhovět, musí být kasační opravný prostředek zamítnut v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 173 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Podle čl. 138 odst. 1 téhož jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a společnosti Timab a CFPR neměly ve věci úspěch, je důvodné jim uložit náhradu nákladů tohoto řízení o kasačním opravném prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (desátý senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Společnostem Timab Industries a Cie financière et de participations Roullier (CFPR) se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.